

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- Μάλλον έχετε ακούσει ήδη δεκάδες φορές ακόμη και μόνο σήμερα, ότι η πανδημία COVID – 19 έχει προκαλέσει πρωτόγνωρες συνθήκες, που εξανάγκασαν τις Κυβερνήσεις ανά το κόσμο να λάβουν μέτρα, που όμοιά τους δεν είχαν ληφθεί ποτέ μέχρι σήμερα

- Στο πλαίσιο των περιορισμών αυτών, εμφανίστηκε ήδη από την αρχή της πανδημίας το φαινόμενο, εργαζόμενοι να μην παρέχουν πλέον τις υπηρεσίες τους από το φυσικό τόπο εργασίας τους – σε ορισμένες περιπτώσεις ούτε καν από τη χώρα, όπου κανονικά απασχολούνταν

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- Η κατάσταση αυτή προκάλεσε εκτός των άλλων και πολλά φορολογικά προβλήματα, ιδίως σε περιπτώσεις με στοιχεία διασυνοριακότητας, όταν πρόσωπα βρέθηκαν «εγκλωβισμένα» σε κράτος άλλο από αυτό της απασχόλησής τους
- Το ζήτημα αυτό απασχόλησε τόσο τον ΟΟΣΑ όσο και τις φορολογικές διοικήσεις παγκοσμίως

- *Η εθνική νομοθεσία για τη φορολογική κατοικία φυσικών προσώπων*
 - Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων, ήτοι τους προσωπικούς και οικονομικούς δεσμούς του

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- *Η εθνική νομοθεσία για τη φορολογική κατοικία φυσικών προσώπων*
 - Με την επιφύλαξη της προηγούμενης ρύθμισης ένα φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 183 ημέρες, αθροιστικά, στη διάρκεια οποιασδήποτε δωδεκάμηνης περιόδου, είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος από την πρώτη ημέρα παρουσίας του στην Ελλάδα.

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- *Η διεθνής συμβατική νομοθεσία*
 - Οι περισσότερες συμβάσεις κινούνται στο πλαίσιο της Πρότυπης Σύμβασης του ΟΟΣΑ – παραπέμπουν στην εκάστοτε εθνική νομοθεσία και σε περίπτωση επικάλυψης φορολογικών δικαιοδοσιών προβλέπουν κανόνες άρσης της σύγκρουσης (μόνιμη οικογενειακή εστία, κέντρο ζωτικών συμφερόντων, συνήθη διαμονή, υπηκοότητα)

- *Το πρόβλημα*
 - Πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας εγκλωβίστηκαν στην Ελλάδα
 - Πρόσωπα που ήταν φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους επέστρεψαν στην Ελλάδα λόγω πανδημίας

- *Το αποτέλεσμα*
 - Υπήρξε έτσι κατ' αρχήν ο κίνδυνος τα πρόσωπα αυτά να καταστούν φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, διότι τουλάχιστον θα εκπλήρωναν το κριτήριο των 183 ημερών

- *Θα έπρεπε να είναι έτσι;*
 - Η συνήθης διαμονή απαιτεί συστηματικότητα – αφορά στη συχνότητα, τη διάρκεια και την τακτικότητα της διαμονής

- *Θα έπρεπε να είναι έτσι;*
 - Όσον αφορά το όριο των 183 ημερών: θα έπρεπε να προσμετρώνται οι περίοδοι του/των lockdown;

- *Θα έπρεπε να είναι έτσι;*
 - Το πρόσωπο που είναι ήδη φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους και γυρίζει στην Ελλάδα λόγω lockdown, έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα;

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- *Η εθνική νομοθεσία για τη φορολογική κατοικία νομικών προσώπων*
 - Ένα νομικό πρόσωπο ή μία νομική οντότητα είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας για οποιοδήποτε φορολογικό έτος, εφόσον: [...]
γ) ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης είναι στην Ελλάδα οποιαδήποτε περίοδο στη διάρκεια του φορολογικού έτους.

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- *Η εθνική νομοθεσία για τη φορολογική κατοικία νομικών προσώπων*
 - Ο «τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης» είναι στην Ελλάδα με βάση τα πραγματικά περιστατικά και τις συνθήκες λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα εξής: α) τον τόπο άσκησης καθημερινής διοίκησης, β) τον τόπο λήψης στρατηγικών αποφάσεων, γ) τον τόπο ετήσιας γενικής συνέλευσης των μετόχων ή εταίρων, δ) τον τόπο τήρησης βιβλίων και στοιχείων, ε) τον τόπο συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου ή όποιου άλλου εκτελεστικού οργάνου διοίκησης, στ) την κατοικία των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή όποιου άλλου εκτελεστικού οργάνου διοίκησης.

- *Το πρόβλημα*
 - Υπάρχει περίπτωση ένας στέλεχος να έχει εγκλωβιστεί σε άλλο κράτος από αυτό της εγκατάστασης της εταιρείας – οι αποφάσεις όμως μπορούν να ληφθούν πλέον ευχερέστετα και με ψηφιακά μέσα

- *Το αποτέλεσμα*
 - Να θεωρηθεί ότι τόπος πραγματικής διοίκησης της εταιρείας είναι η χώρα όπου βρίσκεται το στέλεχος – να μεταβληθεί η φορολογική κατοικία της εταιρείας

- *Θα έπρεπε να είναι έτσι;*
 - Είναι μόνιμη και εκούσια η μεταβολή αυτή της χώρας όπου βρίσκεται το στέλεχος;

- *Η εθνική νομοθεσία για τη μόνιμη εγκατάσταση νομικών προσώπων*
 - «Μόνιμη εγκατάσταση» ορίζεται ο καθορισμένος τρόπος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μέσω του οποίου διεξάγονται εν όλω ή εν μέρει οι δραστηριότητες της επιχείρησης.

Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων

- *Η εθνική νομοθεσία για τη μόνιμη εγκατάσταση νομικών προσώπων*
 - Όταν ένα πρόσωπο, ενεργεί για λογαριασμό της επιχείρησης και έχει εξουσιοδότηση, την οποία ασκεί συνήθως στην ημεδαπή να συνάπτει συμφωνίες στο όνομα της επιχείρησης, τότε η επιχείρηση αυτή θεωρείται ότι έχει τη μόνιμη εγκατάστασή της στην Ελλάδα αναφορικά με τις δραστηριότητες που το πρόσωπο αυτό αναλαμβάνει για λογαριασμό της

- *Το πρόβλημα*
 - Υπάρχει περίπτωση ένας εργαζόμενος που εγκλωβίστηκε σε άλλο κράτος να συνεχίζει να παρέχει υπηρεσίες από την οικία του στο άλλο κράτος (home office)

- *Το αποτέλεσμα*
 - Ιδρύεται μόνιμη εγκατάσταση της εταιρείας στο κράτος της οικίας του εργαζομένου

- *Θα έπρεπε να είναι έτσι;*
 - Έχει μονιμότητα η κατάσταση αυτή;
 - Είναι η οικία του υπαλλήλου πράγματι στη διάθεση της εταιρείας;

- Οδηγίες από τον ΟΟΣΑ (3.4.2020)
- Οδηγίες από την ΑΑΔΕ (Εγκύκλιος ΑΑΔΕ Ε 2113/2020)
- *Τί θα γίνει μετά τα νέα lockdown;*

Σας ευχαριστώ!